

PATRICIA ORLUNWO IKIRIKO

Bạn
có thể
GIÀU
HỎN
CHA MẸ

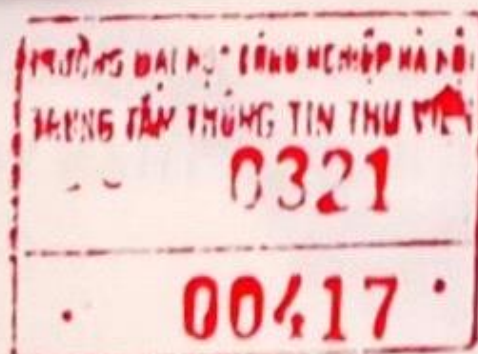

NHÀ XUẤT BẢN THANH HÓA

Patricia Orlunwo Ikiriko

Người dịch: THẾ ANH

Bạn có thể
GIÀU HƠN
cha mẹ

NHÀ XUẤT BẢN THANH HOÁ

Mục lục

Lời giới thiệu: Vươn ra biển lớn.....	5
Chương 1: Được sinh ra để thống trị, thành công và nổi bật.....	17
Chương 2: Các yếu tố chính giúp thành công vang dội.....	41
Chương 3: Bước ra khỏi vùng an toàn và đối diện với tương lai.....	87
Chương 4: Bất chấp mọi thử thách.....	103
Chương 5: Không bao giờ bỏ cuộc.....	139
Chương 6: Không bao giờ quá trễ để thành công.....	149
Chương 7: Thất vọng nhưng không tuyệt vọng.....	157
Về tác giả.....	165

LỜI GIỚI THIỆU

Vươn ra biển lớn

Mỗi người sinh ra trên thế gian này đều có thể đạt được cuộc sống hạnh phúc, thành đạt, cùng sự mãn nguyện. Với một số người, cuộc sống sung túc đã sẵn có trước khi chào đời, với người khác việc tìm kiếm nó quả thật nhọc nhằn và lăm lăm gian truân. Không câu chuyện nào minh họa cho điều này hay hơn câu chuyện về cậu bé có tên gọi Thomas. Tom (tên thân mật của Thomas) sống cùng cha mẹ dưới chân dãy núi Blue Ridge thuộc bang Virginia, Hoa Kỳ. Đây là một cuộc sống nghèo khổ cùng cực. Cha Tom kiếm ăn cho gia đình bằng cách săn bắn. Ông bắt đầu rượu chè bê tha và vào một đêm bão tuyết dữ dội, ông cãi nhau với mẹ Tom, đánh bà rồi biến vào đêm đen, kéo theo cơ thể bất động của bà. Cậu không bao giờ thấy họ trở về nữa.

Tom bị bỏ lại một mình. Chú cậu sống cách đây một dặm. Tom đã đi bộ trong cơn bão tuyết khắc nghiệt đến

nhà chú để kể cho ông nghe chuyện đã xảy ra. Chú thím không thể nhận nuôi cậu vì họ đã có tới 6 đứa con, nhưng đồng ý cho cậu ăn uống ở đây với điều kiện phải làm các công việc lặt vặt cho nông trại nhỏ của họ. Thế là ngày ngày, cậu bé Tom 10 tuổi làm việc cho chú vào buổi sáng trước khi đi học và buổi chiều sau khi học về rồi một mình lủi thủi trở về nhà. Từ đó, Tom nhận ra rằng nếu muốn thành đạt thì cách duy nhất là học, và cậu quyết tâm học thật giỏi.

Cô giáo không biết đến tham vọng của cậu học trò miền núi, nhưng nhận ra sự khát khao tri thức ở Tom, nên luôn đưa cho cậu tài liệu của những buổi học mà cậu nghỉ vì phải làm việc cho chú. Càng lớn, Tom càng phải gánh vác nhiều việc của nông trại. Cậu thường chỉ ngủ 4 giờ mỗi đêm để dành thời gian học bên ngọn nến. Quyết tâm của Tom quá lớn đến nỗi cậu tận dụng từng giây phút rảnh rỗi để học. Cuối cùng, giáo viên của Tom đã giúp Tom giành học bổng vào đại học và trở thành sinh viên y khoa.

Thấy rằng kiến thức của mình sẽ giúp ích cho người dân quê, Tom nung nấu ý định mở một phòng khám ở vùng núi nơi cậu xuất thân. Cậu làm việc từng giờ, từng phút để lo chi phí sinh hoạt cá nhân. Cuối cùng, Tom đã tốt nghiệp và quyết định về Blue Ridge phục vụ cho người dân quê, đặc biệt là trẻ em, đảm bảo tất cả chúng đều có cơ hội mà cậu không có.

30 năm kể từ ngày cậu bé Tom 10 tuổi bị bỏ lại một mình trong căn nhà nhỏ, một bệnh viện mang tên

anh nằm ngay dưới chân núi đã được thành lập. Con cái anh giờ đây chẳng thiếu thứ gì, nhưng anh không bao giờ quên xuất thân của mình. Mỗi sáng, trước khi đi làm, Tom lái xe lên núi đón bọn trẻ ở những nơi xa xôi, hẻo lánh nhất rồi đưa chúng đến ngôi trường cũng mang tên anh. Tom vẫn làm việc chăm chỉ như ngày nào, nhưng giờ anh đã đạt được mục tiêu, và cảm thấy mãn nguyện thực sự.

Câu chuyện của Tom cho chúng ta thấy ước mơ, khát vọng không thôi có lẽ vẫn chưa đủ để thành công mà còn phải chăm chỉ thực hiện mục tiêu nữa. Ngoài ra, bằng cách đổi mới nhận thức cùng quá trình tư duy, bạn có thể biến mình thành bất kỳ người nào bạn muốn, dù hoàn cảnh xuất thân của bạn là gì. Hãy ước mơ rồi nỗ lực biến nó thành hiện thực. Hãy đề ra các mục tiêu cần đạt được và luôn tập trung vào mục tiêu cuối cùng.

Nên nhớ, bạn không thể chọn hoàn cảnh xuất thân, lai lịch của mình, mà chỉ có thể quyết định mình sẽ trở nên giàu có hay nghèo khổ. Không phải tất cả các ngón tay đều bằng nhau. Cùng điểm khởi đầu giống bạn, nhưng mỗi cá nhân bắt đầu cuộc sống với trình độ và khả năng khác nhau. Nên nhớ rằng định mệnh của bạn không được quyết định bởi nơi bạn bắt đầu, bạn có thể chọn bất kỳ nơi nào làm điểm khởi đầu để có cuộc sống tốt đẹp hơn.

Hãy nuôi dưỡng tư duy của người chiến thắng cũng như dám đánh đổi cái mình có cho cái mình muốn

bằng cách thay đổi dần thói quen và tạo ra sự khác biệt. Bạn sẽ thu hút được các cơ hội mình cần vào thời điểm thích hợp.

Để có lối tư duy tích cực, chỉ sử dụng những từ ngữ tích cực để nói với bản thân cũng như người khác. Thái độ như thế sẽ đưa bạn đến chặng tiếp theo trong cuộc hành trình đi tìm thành công. Hơn nữa, khi tiến xa thêm, bạn sẽ có nhiều nguồn hỗ trợ mới. Trong từng khoảnh khắc, luôn tập trung vào ước mơ của mình. Hãy coi những người thành đạt từ con số 0 làm tấm gương sáng và đừng bao giờ để nhiệt huyết lụi tàn. Hãy nuôi dưỡng nhiệt huyết mỗi ngày bằng cách học hành và làm việc chăm chỉ. Hãy tin và quyết tâm rằng bạn sẽ trở thành người giỏi nhất, dù con đường bạn đi có lắm chông gai như thế nào.

Trở ngại lớn nhất có thể gặp phải là bạn sẽ giới hạn tham vọng cùng mục tiêu của mình qua câu nói tự thuyết phục bản thân: “Mọi thứ không quá tệ, tại sao không bằng lòng với điều này chứ?”. Đây là thông điệp nguy hiểm. Bạn chỉ sống một lần mà thôi. Bốn phần của bạn là tạo ra sự khác biệt cho mình và người khác, cũng như thế giới mà bạn sống.

Bạn có món nợ phải trả cho sự tồn tại của bản thân, và có trách nhiệm làm mình trở thành người giỏi nhất có thể.

Trong bạn có một nhà vô địch, anh ta sẽ giúp mở rộng tiềm năng, gánh vác lấy trách nhiệm của bạn, đặc biệt dám hướng đến mục tiêu khó nhất rồi đạt được nó!

Đừng để gia đình, nền tảng xuất thân, cùng vị trí xã hội ngăn cản bạn thành công, nhưng để chúng cung cấp thêm cho bạn sức mạnh vượt qua các rào cản vô hình mà chúng tạo ra, xoá sổ sự đói nghèo, định kiến, biến cả thế giới thành một gia đình và tất cả mọi người sống trong nó là người thân của bạn. Hãy nghe theo lời khuyên của những bậc thông thái và đối xử công bằng với hết thảy mọi người.

KHÁT VỌNG

Có lẽ, cuộc đời của Oprah Winfrey ứng với tất cả những điều ta vừa nói: một phụ nữ thành công bất chấp nền tảng xuất thân. Một phụ nữ mà theo xã hội dự đoán, sẽ chẳng bao giờ thành đạt, và sẽ phải sống cả đời trong một môi trường nơi sự ngược đãi, bạo hành truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác. Oprah Winfrey, ngôi sao của *The Oprah show*, là người nổi tiếng khắp thế giới, một nữ doanh nhân ưu tú và một người đức độ. Trải nghiệm của bản thân đã thôi thúc cô lên tiếng vì những đứa trẻ cần được bảo vệ. Nhưng khởi đầu cuộc sống của cô là những chuỗi ngày bất hạnh.

Oprah Winfrey ra đời tại một vùng quê nghèo khó ở miền Nam nước Mỹ, nơi người da đen vẫn còn bị đàn áp, thậm chí bị ngược đãi bởi người da trắng chiếm đa số. Ở đây, mọi người da đen, cả nam lẫn nữ, đều chấp nhận cuộc sống thiếu cơ hội và niềm hy vọng. Chính

Winfrey từng nói: *“Chẳng ai nghĩ cuộc sống của tôi sẽ là gì khác ngoài làm việc trong một nhà máy hay trên cánh đồng trồng bông ở Mississippi”*. Nhưng cô gái trẻ Oprah Winfrey đã có kế hoạch khác.

Được sinh ra bởi những phụ huynh vẫn còn trong độ tuổi thiếu niên, Oprah được bà ngoại đem về nuôi dưỡng ở nông trại. Mới lên 3, cô bé đã thích đọc to và kể chuyện. Từ 6 đến 13 tuổi, Oprah sống cùng mẹ ở Milwaukee. Đây không phải là khoảng thời gian hạnh phúc của Oprah vì cô luôn bị ngược đãi, quấy rối còn mẹ thì bận làm việc và không có thời gian dành cho con. Cô bé ngây thơ không hiểu được điều ấy và mọi thứ trở nên tồi tệ hơn khi cô bị người anh họ cưỡng bức lần đầu tiên vào năm 9 tuổi, rồi sau đó bị bạn trai của mẹ và một người chú quấy rối. Hãy suy ngẫm về các thảm kịch ấy trong một phút.

Có lẽ, ta đã quá quen thuộc với việc nghe thấy những điều này đến nỗi gần như chai sạn với chúng, nhưng hãy suy nghĩ một chút: 9 tuổi và bị cưỡng bức. Đây là bị một gã đàn ông dùng vũ lực đè xuống và làm một hành động mà bạn chưa bao giờ biết nó tồn tại nhưng theo trực giác, bạn biết là sai, đau đớn, và nhục nhã. Ở tuổi mới lên 9 ư? Nỗi sợ hãi, khiếp đảm phải to lớn vô cùng, rồi theo sau đấy là mặc cảm tội lỗi cùng ý thức rằng người mà bạn lẽ ra nên chia sẻ, cầu cứu là mẹ mình, lại không có thời gian cho bạn. Làm sao một đứa trẻ 9 tuổi có thể gượng dậy từ bi kịch đau thương này chứ? Hãy nghĩ lúc bạn lên 9 tuổi, hãy nhớ lại thời

ấy, rồi thử hình dung xem bạn sẽ thế nào sau tai nạn kinh hoàng này, khi mà mọi niềm tin và hy vọng đã bị nghiền nát thành cát bụi.

Giống như nhiều bé gái khác, cô bé Oprah không bao giờ kể cho ai nghe chuyện mình bị lạm dụng. Thay vào đó, cô kìm nén nỗi tức giận cùng nỗi đau vào sâu bên trong rồi nổi loạn. Cô thường bỏ nhà đi, gập rắc rồi rồi sa vào các mối quan hệ tình dục bừa bãi. Không có kế hoạch nào cho tương lai, Oprah trượt dài xuống con đường của cuộc sống tội lỗi. Mọi niềm hy vọng về tương lai của cô đều ảm đạm, tăm tối. Mệt mỏi với thái độ bất trị khó hiểu của con gái, người mẹ gửi cô đến trại giáo dưỡng dành cho trẻ vị thành niên. Dường như vẫn chưa đủ tồi tệ, khi đến đây Oprah không được nhận vì không còn giường trống cho cô nữa.

Không còn lựa chọn nào khác, cô bị gửi đến Nashville để sống cùng cha. Là một người nghiêm chỉnh, Vernon Winfrey buộc con gái phải tuân thủ lệnh giới nghiêm mà ông đề ra, bắt cô đọc sách rồi viết tóm tắt mỗi tuần. Oprah nói: *“Là người nghiêm túc, cha rất quan tâm đến việc thôi thúc tôi làm điều tốt nhất cho cuộc sống của mình, và sẽ không chấp nhận bất kỳ điều gì mà ông nghĩ không phải là cái tốt nhất của tôi”*. Tuy nhiên, trước khi từ bỏ cuộc sống bất cần đời và lêu lổng của mình, Oprah đã mang thai ở tuổi 14. Ta có thể tưởng tượng Oprah và cha cô đã cảm thấy kinh khủng như thế nào. Oprah đã sinh non một bé trai và đứa bé ấy đã chết trước khi chào đời, nỗi đau

vẫn còn ám ảnh cô đến tận ngày nay. Cô kể, chính trong giờ phút tối tăm nhất này cô đã quyết định thay đổi cuộc đời, thay đổi định mệnh, dồn hết tâm trí vào các mục tiêu.

Oprah tham gia vào truyền thông lần đầu tiên năm 17 tuổi. Khi ấy, cô được đài phát thanh WVOL ở Nashville nhận vào làm việc. Hai năm sau, cô được đài truyền hình WTVF-TV ở Nashville nhận làm phóng viên, đồng thời đảm nhận vai trò bình luận viên (anchor duties). Cô ghi danh vào trường Đại học Bang Tennessee, nơi cô học chuyên ngành truyền thông.

Năm 1976, cô chuyển đến Baltimore để tham gia chương trình tin tức của đài truyền hình WJZ-TV với vai trò bình luận viên. Năm 1978, Oprah lần đầu tiên phát hiện ra tài năng dẫn chương trình tuyệt vời của mình khi trở thành người đồng dẫn chương trình *People Are Talking* của WJZ-TV.

Tháng 1 năm 1984, cô đến Chicago để dẫn chương trình *AM Chicago* cho đài truyền hình WLS-TV, khi ấy nó vốn là chương trình trò chuyện địa phương hạng bét. Chỉ chưa đầy 12 tháng, Oprah đã biến *AM Chicago* thành chương trình hấp dẫn nhất ở thị trấn. Nó nhanh chóng được tăng thời lượng phát sóng lên thành 1 giờ và đến tháng 9 năm 1985 được đổi tên thành *The Oprah Winfrey Show*. Được công nhận là chương trình quốc gia từ ngày 8 tháng 9 năm 1986, *The Oprah Winfrey Show* trở thành chương trình số 1 của tổ chức truyền hình quốc gia trong chưa đầy

một năm. Tháng 6 năm 1987, năm đầu tiên sau khi chính thức được công nhận là chương trình truyền hình quốc gia, *The Oprah Winfrey Show* đã nhận được rất nhiều giải thưởng, còn bản thân cô nhận được giải Phát thanh viên của năm từ tổ chức phát thanh và truyền hình quốc tế. Oprah là người trẻ nhất đồng thời là một trong năm người phụ nữ duy nhất nhận được giải thưởng danh giá này trong lịch sử 25 năm của tổ chức. Giống như tôi, bất cứ người nào lần đầu tiên xem chương trình trò chuyện của *The Oprah Winfrey Show* sẽ hiểu được lý do tại sao cô trở nên nổi tiếng nhanh như thế.

Quan sát cách Oprah giao tiếp với mọi người trong chương trình của mình, cảm nhận nỗi đau cũng như chia sẻ thành công của họ, ta thấy rõ cô tận tâm tìm cách để hiểu người khác, cho họ cơ hội để được lắng nghe, cho họ sự khích lệ cùng niềm tin là cuộc sống đang thử thách họ.

Không những thế, cô dám nói thay cho tất cả chúng ta khi đối đầu với những kẻ ngược đãi, lạm dụng trẻ em, hay tước đoạt đi sự thanh thản, mục tiêu của người khác. Cô đã từng ở đó, từng là một đứa trẻ bị bỏ mặc, bị lạm dụng, ngược đãi, từng là mẹ của một đứa trẻ sơ sinh đã chết, nên lòng thấu cảm của cô lan tỏa như chiếc đèn hiệu.

Tuy nhiên, trước khi nước Mỹ có cảm tình với Oprah Winfrey và chương trình trò chuyện của cô, thì cô đã thu hút được sự chú ý của cả nước với vai diễn ấn tượng về